DOPORUČENÍ RADY

ze dne 10. července 2012

k národnímu programu reformem Belgie na rok 2012 a stanovisko Rady k programu stability Belgie na období 2012–2015

(2012/C 219/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ([1]), a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. prosince 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ([2]), a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na posílené koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření, aby se posílil evropský potenciál pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Dne 13. července 2010 přijala Rada doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států ([3]), které společně tvoří „integrované hlavní směry". Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

(3) Dne 12. července 2011 přijala Rada doporučení ([4]) k národnímu programu reformem Belgie na rok 2011 a vydala stanovisko k aktualizovanému programu stability Belgie na období 2011–2014.

(4) Dne 23. listopadu 2011 přijala Komise druhou roční analýzu růstu, která zahájila druhý evropský semestr integrované koordinace politik *ex ante* vycházející ze strategie Evropa 2020. Dne 14. února 2012 Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování, ve které je Belgie uvedena mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.

(5) Dne 1. prosince 2011 přijala Rada závěry, které vyzývají Výbor pro sociální ochranu, aby ve spolupráci s Výborem pro zaměstnanost a dalšími výbory předložil své názory na opatření doporučená v rámci politického cyklu Evropa 2020. Tyto názory jsou součástí stanoviska Výboru pro zaměstnanost.

(6) Evropský parlament byl řádně zapojen do evropského semestru v souladu s nařízením (ES) č. 1466/97 a dne 15. února 2012 přijal usnesení o hledisku zaměstnanosti a sociálním hledisku v roční analýze růstu na rok 2012 a usnesení o příspěvku k roční analýze růstu 2012.

(7) Dne 2. března 2012 potvrdila Evropská rada priority pro zajištění finanční stability, fiskální konsolidace a opatření na podporu růstu. Zdůraznila potřebu další diferencované fiskální konsolidace podporující růst, návratu ke standardním podmínkám pro poskytování úvěrů ekonomice, podpory růstu a konkurenceschopnosti, řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize a modernizace veřejné správy.

([1]) Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
([3]) Platnost uvedeného rozhodnutí byla rozhodnutím Rady 2012/238/EU ze dne 26. dubna 2012 o hlavních zásadách politik zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L 119, 4.5.2012, s. 47) prodloužena i na rok 2012.
([4]) Úř. věst. C 209, 15.7.2011, s. 1.

(8) Dne 2. března 2012 Evropská rada rovněž vyzvala členské státy účastnící se Paktu euro plus, aby včas představily své závazky, aby mohly být zahrnuty do programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(9) Dne 30. dubna 2012 předložila Belgie svůj program stability na období 2012–2015 a svůj národní program reforem na rok 2012. Aby se vzaly v úvahu jejich vzájemné vazby, byly oba programy posuzovány současně. Komise rovněž v hloubkovém přezkumu podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 posoudila, zda je Belgie postižena makroekonomickou nerovnováhou. Komise ve svém hloubkovém přezkumu dospěla k závěru, že Belgie se potýká s vnější nerovnováhou, která však není nadměrná.

(10) Na základě hodnocení programu stability podle nařízení Rady (ES) č. 1466/došla Rada k závěru, že makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce programu, je realistický pro roky 2012 a 2013 a optimistický pro roky 2014 a 2015, neboť počítá s podstatně vyšším růstem HDP než poslední odhady potenciálního růstu vyplývající z prognózy útvarů Komise z jara 2012. Cílem rozpočtové strategie nastíněné v programu stability je snížit schodek pod 3 % HDP (z 3,7 % HDP v roce 2011 na 2,8 % HDP) v roce 2012 a na nulu v roce 2015. Program stability potvrzuje dřívější střednědobý rozpočtový cíl, jímž je přebytek 0,5 % HDP ve strukturálním vyjádření, což adekvátně odráží požadavky Paktu o stabilitě a růstu. Celkový schodek plánovaný na rok 2012 je v souladu s lhůtou, kterou Rada stanovila pro nápravu nadměrného schodku, a plánované fiskální úsilí je v souladu s doporučením Rady vydaným v rámci postupu při nadměrném schodku udržet minimální průměrné roční úsilí na ¾ % HDP ve strukturálním vyjádření. Plánovaná míra růstu veřejných výdajů je, s přihlédnutím k diskrečním opatřením na straně příjmů, v období 2013 až 2015 v souladu s výdajovým kritériem stanoveným v Paktu o stabilitě a růstu, v roce 2012 tomu tak však není. Na základě (nově vypočteného) strukturálního rozpočtového salda ([1]) počítá program stability se zlepšením strukturálního salda o 1,1 % HDP v roce 2012 a v průměru o 0,8 % HDP v období 2013–2015.

([1]) Cyklicky očištěné saldo, bez vlivu jednorázových a dočasných opatření, nově vypočtené útvary Komise na základě informací poskytnutých v programu a za použití společně dohodnuté metodiky.

Rizika však plynou ze skutečnosti, že dosud nebyla upřesněna dodatečná opatření, která mají být přijímána od roku 2013, a že makroekonomický scénář od roku 2014 je příliš optimistický. Podle programu stability by se měl veřejný dluh, který v roce 2011 činil 98,0 % HDP, což je výrazně nad limitem 60 %, stabilizovat a do roku 2015 klesnout na 92,3 %, což by naznačovalo dostatečný pokrok směrem ke snižování dluhu na úroveň stanovenou v Paktu o stabilitě a růstu.

Kromě toho existují mimořádně významná implicitní pasiva vyplývající ze záruk poskytnutých finančnímu sektoru je. Na pravidlech založený víceletý rámec veřejné správy by bylo možné zejména v oblasti výdajů zlepšit donucovacími mechanismy nebo závazky belgických regionů a společenství, jakož i místních správ, ohledně dodržování cílů, které byly pro jejich schodky stanoveny.

(11) Ke snížení vysokého veřejného dluhu by se měla přijmout opatření na vyřešení problematiky výdajů souvisejících se stárnutím populace a mělo by se dosáhnout strukturálního snížení schodku. Nová federální vláda v prosinci 2011 schválila reformu belgického systému důchodového zabezpečení. Aby se věk odchodu do důchodu reálně zvýšil, je nutné zahájené reformy systému skutečně provádět a kontrolovat. Je také naprosto nezbytné podpořit reformu důchodového systému opatřeními, která podněcují aktivní stárnutí a delší pracovní kariéru, přičemž k dosažení uvedeného cíle by přispěly i další reformy, například vytvoření vazby mezi zákonem stanoveným věkem pro odchod do důchodu a průměrnou délkou života.

(12) Belgický finanční systém se ještě musí vyrovnat s řadou velkých výzev. Restrukturalizace belgických bank pokračuje a dosud nebyla plně splacena státní podpora, kterou banky obdržely v letech 2008/2009 z důvodu finanční krize. Bankovní rizika jsou navíc s ohledem na vysokou úroveň záruk provázána s riziky veřejného sektoru.

(13) Stav běžného účtu se postupně zhoršuje. Zlepšení salda služeb nevyrovnává zhoršení salda zboží. Vývoz belgického zboží se snížil nejen v porovnání s rostoucím světovým obchodem, ale i v porovnání s ostatními členskými státy eurozóny a s průměrem eurozóny obecně, protože jednotkové náklady práce se v Belgii na rozdíl od jejích hlavních obchodních partnerů (Nizozemí, Francie, Německo) a celé eurozóny vyvíjely nepříznivě. Vzhledem k tomu, že v Belgii existuje systém automatické indexace mezd, nemohlo úsilí vlády o omezení reálného zvýšení mezd na maximálně 0,3 % v letech 2011–2012 zabránit růstu nominální mzdy, který převýšil takový růst

v sousedních zemích. Přestože úrovně produktivity jsou vysoké, růst produktivity jev Belgii slabý a náklady na vstupy, zejména energii, jsou vysoké. Maloobchodní ceny plynu a elektřiny byly zmraženy s cílem omezit inflaci, ale nebyla přijata žádná konkrétní opatření vedoucí k reformě samotného systému vyjednávání a indexace mezd. V posledních letech stagnuje intenzita výzkumu a vývoje v soukromém sektoru a nedostatek kvalifikovaných odborníků, zejména vědců a inženýrů, by se mohl stát závažnou překážkou dalšího zlepšení inovační schopnosti belgického hospodářství.

(14) Byla přijata určitá strukturální opatření na zvýšení zaměstnanosti mladších a starších pracovníků a na začleňování nezaměstnaných do pracovní síly. Belgie zahájila rozsáhlou reformu systému dávek v nezaměstnanosti. Na trhu práce však stále přetrvávají strukturální problémy a bylo by možné je řešit účinněji. Zásadní význam pro zlepšení efektivity aktivních politik trhu práce, zejména pro starší pracovníky nebo znevýhodněné skupiny, například osoby z prostředí migrantů, má zvýšení míry účasti na celoživotním vzdělávání a provádění dalších reforem odborného vzdělávání a přípravy. Nebylo dosaženo žádného výrazného pokroku při snižování daňového zatížení práce. V červnu 2011 byla zavedena nová daňová úleva pro nejnižší mzdy, ale nestačila k vyřešení závažných faktorů, které osoby s nejnižšími příjmy udržují v nezaměstnanosti. Nedošlo k žádnému posunu daňového zatížení od práce ke spotřebě nebo ekologickým daním.

(15) V případě řady zboží a služeb jsou ceny obecně vyšší než v jiných členských státech, což je projevem nízkého konkurenčního tlaku, zejména v maloobchodě a síťových odvětvích, a slabého rámce dohledu. V odvětví maloobchodu přetrvávají vysoké překážky a provozní omezení. Předpisy, které regulují hospodářskou soutěž, například stále omezují otevírací hodiny, chrání subjekty na trhu před vstupem nových soutěžitelů a brání šíření nových obchodních modelů a technologií. Společným problémem v oblasti hospodářské soutěže v síťových odvětvích je v Belgii silná pozice subjektů, které jsou již přítomny na trhu, a vysoké vstupní bariéry v porovnání s ostatními členskými státy, z čehož vyplývá, že bývalé monopoly mohou v těchto odvětvích stále ještě účtovat vyšší ceny, než by dovolil konkurenční trh. Probíhá reforma belgického Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ale není jasné, zda bude reformovaný úřad dostatečně nezávislý a zda bude mít k dispozici dostatečné zdroje.

(16) Belgie je na dobré cestě k dosažení cíle zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v hospodářství, nicméně odhadovaný pokrok při dosahování cíle snížit o 15 % emise skleníkových plynů v odvětvích, na která se nevztahuje systém obchodování s emisemi ([1]), není dostatečný. Belgie v roce 2011 nepřijala dostatečná opatření ani politické iniciativy k řešení této situace.

(17) Belgie učinila řadu závazků v rámci Paktu euro plus. Tyto závazky a provádění závazků představených v roce 2011 souvisejí s podporou zaměstnanosti, zvýšením konkurenceschopnosti, posílením udržitelnosti veřejných financí a finanční stability. Komise posoudila provádění závazků v rámci Paktu euro plus. Výsledky posouzení byly zohledněny v níže uvedených doporučeních.

(18) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Belgie. Posoudila program stability i národní program reforem a předložila hloubkový přezkum. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Belgii, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k nutnosti posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii tím, že pro rozhodování členských států budou poskytnuty vstupy na úrovni EU. Její doporučení v rámci evropského semestru jsou promítnuta do níže uvedených doporučení 1 až 7.

(19) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability a její stanovisko ([2]) je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení 1.

(20) Na základě výsledků hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení Rada přezkoumala národní program reforem a program stability. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta zejména do níže uvedených doporučení 1, 4, 5 a 6,

([1]) V Belgii pochází pouze 37,9 % emisí z odvětví, která jsou zahrnuta do systému EU pro obchodování s emisemi (ETS). Z odvětví, která nespadají do ETS, jsou v této zemi nejvýznamnějšími zdroji emisí skleníkových plynů silniční doprava (21,5 %) a spotřeba energie (38,9 %).

([2]) Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE, aby Belgie v období 2012–2013 provedla tato opatření:

1. Provést rozpočet na rok 2012 s cílem zajistit nápravu nadměrného schodku do konce roku 2012. Dále upřesnit, jaká opatření je třeba přijmout k provedení rozpočtové strategie na rok 2013 a později, a tak zajistit trvalou nápravu nadměrného schodku a dostatečný pokrok při dosahování střednědobého rozpočtového cíle, včetně splnění výdajového kritéria, a zajistit pokrok směrem k dodržení referenční hodnoty pro snížení dluhu. Upravit fiskální rámec tak, aby se zajistila závaznost rozpočtových cílů na federální i subfederální úrovni, a zvýšila transparentnost, pokud jde o sdílení zátěže a odpovědnost jednotlivých úrovní veřejné správy.

2. Pokračovat při zlepšování dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí omezením výdajů souvisejících se stárnutím, včetně výdajů ve zdravotnictví. Provést zejména reformy systému předčasného odchodu do důchodu a důchodového systému a učinit další kroky k tomu, aby se zajistilo zvýšení skutečného věku odchodu do důchodu, včetně propojení zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu s průměrnou délkou života.

3. Podnítit navýšení kapitálu nejslabších bank, aby se podpořila síla bankovního sektoru a umožnilo se mu plnit jeho běžnou roli poskytování úvěrů hospodářství.

4. Podpořit tvorbu pracovních míst a konkurenceschopnost, učinit po konzultaci se sociálními partnery a v souladu s vnitrostátní praxí kroky k reformě systému vyjednávání a indexace mezd. Jako první krok zajistit, aby růst mezd lépe odrážel vývoj produktivity práce a konkurenceschopnosti, i) zajištěním provedení *ex-post* nápravných mechanismů stanovených zákonem o mzdách a podporou celkových dohod o zlepšení konkurenceschopnosti na straně nákladů, a ii) usnadněním využívání doložek u neúčasti v odvětvových kolektivních smlouvách, aby vznikla dokonalejší vazba mezi růstem mezd a vývojem produktivity práce na místní úrovni.

5. Výrazně posunout daňové zatížení z práce na daně, které méně brzdí růst, například na daně v oblasti životního prostředí. Pokračovat v zahájené reformě systému dávek v nezaměstnanosti, aby se snížily faktory, které odrazují od pracovní činnosti, a aby se posílilo zaměření podpory zaměstnanosti a aktivačních politik zaměstnanosti na starší pracovníky a zranitelné skupiny, zejména na osoby z prostředí migrantů. Využít další plánované regionalizace pravomocí v oblasti trhu práce k podpoře meziregionální mobility pracovních sil a posílení souladu mezi vzděláváním, celoživotním učením, odbornou přípravou a politikami zaměstnanosti. Rozšířit současné aktivační politiky zaměstnanosti na všechny věkové skupiny.

6. Dále rozvíjet hospodářskou soutěž v maloobchodním odvětví snížením překážek a snížením provozních omezení. Zavést opatření na posílení hospodářské soutěže v síťových odvětvích přezkumem překážek v právních předpisech a posílením institucionálních struktur pro efektivní prosazování pravidel státní podpory.

7. Přijmout další opatření k posílení pokroku při dosahování cílů snižování emisí skleníkových plynů z činností, na které se nevztahuje evropský systém pro obchodování s emisemi, zejména zajistit, aby k dosažení tohoto cíle výrazně přispělo odvětví dopravy.

V Bruselu dne 10. července 2012.

Za Radu
předseda
V. SHIARLY